

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
0																																
100	98	96	94	92	90	88	85	80	70	60	55	50	45	40	30	20	15	10	8	6	4	2	0									

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Maaja- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Pankkien pitää olla kärsivällisiä

Finanssivalvonnan mukaan viime ja tänä vuonna noin tuhat pankkiasiakasta on valittanut yksityislainojen ehtojen muuttamisesta. Pankit ovat asettaneet lainanlyhennyksen lykkäyksen ehdoksi marginaalin korottamisen.

Viime aikoina myös viljelijät ovat kyselleet pankeista lyhennysvapaata maatilojen lainoille. Vaikka pankit suhtautuvat periaatteessa lykkäyksiin myönteisesti, saattaa lykkäys johtaa korkomarginaalin nostoon (MT 3.11.).

Someron Säästöpankin varatoimitusjohtajan Aulis Kankareen mukaan marginaalin korotusta luultavasti esitetään, jos maatilan laina on myönnetty alle kahden prosentin marginaalilla. Uusien lainojen marginaalit ovat nyt kahden ja kolmen prosentin välillä.

Asiantuntijajohtaja Timo Jaakkola Nordeasta on sitä mieltä, että lainaehtojen mukaan pankilla on oikeus muuttaa marginaalia, jos asiakas pyytää muutosta lainasopimukseen. Automaatio marginaalin nosto ei Jaakkolan mukaan kuitenkaan ole.

POP pankkiliiton johtaja Timo Hulkko muistuttaa, että pankit muuttavat lainaehtoja yksipuolisesti hyvin harvoin. Näin siitä huolimatta, etteivät laki ja säädökset Hulkan mielestä rajoita lainaehtojen muuttamista.

Asia ei kuitenkaan ole yksiselitteinen. Finanssivalvonnan mielestä korkomarginaalien ja lainojen ehtojen muutos voi olla velallisen kannalta kohtuuton, jos hänelle on luotto-neuvotteluissa, luoton markkinoinnissa tai muuten voinut syntyä käsitys, että luottolaitos suostuu muutoksiin ilman koron tai muiden ehtojen muutosta.

Finanssivalvonnan ohjeiden mukaan hyvä luotonantotapa edellyttää, että luotonantaja antaa kuluttajalle maksuviivästytilanteessa tietoa ja neuvoja maksuvelkojen syntymisen ja syvenemisen estämiseksi.

Edellä mainittua ohjetta on hyvä soveltaa myös maatilojen lainoihin.

Nordean Jaakkola ennakoii, että viljelijöiden kyselyt lainojen lyhennysvapaista tulevat lisääntymään vuodenvaihteen jälkeen. Taustalla on muun muassa Maaseutuviraston ilmoitus tukien maksatuksen myöhentämisestä. Jaakkolan mielestä ministeriö ja MTK ulkoistavat ongelmien hoitoa pankeille.

Pankeilta toivotaan vaikeassa tilanteessa joustoa ja kärsivällisyyttä.

Jos pankit korottavat marginaalejaan, ulkoistavat ne puolestaan ongelmien hoidon valmiiksi ongelmassa oleville viljelijöille.

Jaakkola on oikeassa, että muualta tulevat paineet kohdistuvat pankeihin ja viljelijöihin. Suunnitelmat tukimaksujen lykkäämiseksi ovat osa kehitystä, johon viljelijät ovat syyttömiä.

EU:n asettamat talouspakteet ja Venäjän vastapakotteena asettama elintarvikkeiden tuontikielto näkyy viljelijöiden tuloissa sekä suoraan että välillisesti. Vienti Suomesta Venäjälle on pysähtynyt ja samalla tuontipaineet

muualta Euroopasta ovat lisääntyneet. Paineet tuottajahintoja kohtaan ovat edelleen kasvussa. Pankkien halu huolehtia saatavistaan on ymmärrettävä, mutta lainmarginaalien nostaminen vaikeuttavaa entisestään velallisen mahdollisuuksia hoitaa lainaansa. Se ei ole pitkän päälle pankinkaan edun mukaista. Kohtuuttomuus vain korostuu, jos lainan vakuudet tilapäisistä ongelmista huolimatta ovat riittävät.

Pankkien pitäisikin olla nyt joustavia sekä pyrkiä omalta osaltaan huolehtimaan siitä, että maatilat pystyvät hoitamaan velvoitteensa myös tulevaisuudessa. Pankeilla on halutessaan siihen varaa, koska suomalaiset pankit ovat selvitysten mukaan erittäin vakavaraisia.

Lainamarginaalien nostaminen vaikeuttaisi tilannetta.

Avoimuus tärkeää

Suomalaiset pääsivät viikon aluksi taas tutkimaan yritysten ja yksityishenkilöiden ansioita, kun verottaja julkaisi valmistuneen verotuksen tulotiedot vuodelta 2013. Tutkittavaa riittänee ainakin viikoksi ja ihmeteltävää pidemmäksiin aikaa.

Otsikoihin nousevat tietyt huipputuloiset johtajat ja menestyneet yrittäjät. Samoin mediaa – ja varmaan osaa kansalaisistakin – kiinnostaa, kuinka urheilijat, taiteilijat, valtaa pitävät ja ammattijulkikset tienasivat ja kuinka paljon maksoivat veroja.

Uutisoinnista näkee, että verotiedoilla on viihdearvoa. Julkisuuden henkilöiden erityisen suuret tai pienet tulot sekä mätkyt ja veronpalautukset uutisoidaan näkyvästi.

Verotietoja ei julkisteta viihteen takia, vaan julkisuudella on huomattavasti tärkeämpi tarkoitus. Tietojen avoimuus antaa mahdollisuuden tarkastella tulojen paikkansapitävyyttä sekä arvioida tulojaon ja verotuksen oikeudenmukaisuutta.

Avoimuus ja läpinäkyvyys ovat demokratiassa tärkeitä periaatteita. Ne ovat luottamuksen ja toimivan yhteiskunnan perusta. Tältä osin on ongelmallista, etteivät verotiedot kerro enää varallisuuden muutoksista.

On myönteistä havaita, että Suomessa on alansa huippuja – yksityishenkilöitä ja yrityksiä – jotka yltävät myös huipputuloihin. Ne voivat herättää kateutta, mutta toimivat toivottavasti monelle myös kannustavana esimerkkinä.

Suurista tuloista maksetaan usein myös suuret verot. Rikkaiden veroilla hyvinvointiyhteiskunnan menoista maksetaan kuitenkin vain pieni siivu – suurimmasta osasta saavat yleillää aivan tavalliset suomalaiset, vaikka heidän verotietonsa eivät lehtien palstoille päädykään.

Vaikea taloudellinen aika toivottavasti korostaa sekä veronmaksun moraalia että verorahojen käytön tarkkaa harkintaa. Yleinen mielipide ei lama-aikana suosi verokikkailua eikä yhteisten rahojen haaskaamista.

Päätoimittaja

Lauri Kontro

Toimituspäälliköt

Jussi Martikainen

Tiina Taipale

VIERASYLIÖ

Uusia ajatuksia aluepolitiikkaan

Alueet ovat Suomessa jakautuneet epätasaisesti menestyviin ja taantuviin alueisiin. Käytännössä myönteinen kehitys on koskettanut ainoastaan kaupunkialueita ja kaupunkien läheistä maaseutua.

Huomattavaa on, että noin 85 prosenttia Suomen pinta-alasta ei ole kuulunut näihin väestökasvualueisiin. Siksi kehitystrendit viestivät tarpeesta uusille ajatuksille aluepolitiikassa, jossa on jo pitkään pyritty tukemaan kasvukeskusten menestystä ja uskottu tämän menestyksen leviävän keskusta ympäröiville alueille.

Havainnot väestökehityksestä osoittavat selkeästi, että vain pientä osaa maaseutu-alueista tai kasvukeskusten ulkopuolella sijaitsevista teollisuuskeskuksista voidaan Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa kehittää kasvukeskusten leviämiskäytöksillä.

Aluekeskus- ja innovaatiopolitiikan rinnalle tarvittaisiin suoraan taantuville alueille kohdistuvaa aluepolitiikkaa.

Viimeaikaiset tutkimustulokset tukevat tätä väitettä. MTT Taloustutkimuksen mukaan esimerkiksi Pohjois-Karjalassa maakunnan kasvukeskuksen Joensuun vaikutus ulottuu korkeintaan noin 60 kilometrin päähän kaupungin keskustasta.

Kasvukeskusten ulottumat- tomsu sijaintihaitan myötä etäisille alueille korostaakin aluekehittämisessä tarvetta toisenlaiselle lähestymistavalle.

Aikaa kuluu ja isoja ratkaisuja tarvittaisiin, mutta yhä enemmän piehtaroidaan lilukanvarsissa. **ENTINEN VALTIOSIHTTEERI RAIMO SAILAS HELSINGIN SANOMISSA**

» **Aluekehittämistä ei voida monistaa tai siirtää alueelta toiselle.**

Tämä kannustaa myös muutoksiin ajattelutavassa, jossa on keskitytty pelkästään vahvistamaan kasvukeskusten elinvoimaisuutta ja samalla nakerrettu menestymisen edellytyksiä muualla esimerkiksi koulutuspaikkakuntien lukumäärää supistamalla.

Erilaiset eväät menestymiselle

Kaupunkialueisiin toiminnallisesti kytkettyjen alueiden ulkopuolella katseet tulisikin suunnata paikalliseen aluekehittämiseen. Tästä käytetään nimitystä paikkaperustainen aluekehittäminen ja siinä kehittämisen rakentuu paikallisiin vahvuuksiin ja mahdollisuuksiin.

Vaikka paikallista kehittämistä on taloustieteen parissa paljon kritisoitu, on se mielekäästä yleisen aluepolitiikan rinnalla silloin, kun alueiden välillä on pysyviä ja suuria työttömyys- ja hyvinvointieroja, joita muuttoliike ei pysty tasapainottamaan.

Tutkimustiedon perusteella erityisesti Itä- ja Pohjois-Suomessa erot suhteessa muuhun maahan ovat olleet suuria ja pysyviä.

Paikallisessa kehittämisessä keskiössä on menestymiseen vaikuttavien paikallisten pulonkalojen ja voimavarojen tunnistaminen, jotka yhdessä asettavat reunaehtoja paikallisen kehittämiselle.

Näkökulma korostaa, että aluekehittämistä ei voida monistaa tai siirtää alueelta toiselle, vaan sen on tapahduttava paikallisten ominaisuuksien määrittämien reunaehtojen sisällä, jotka määrittävät kehitysmahdollisuuskissa.

On muistettava, että taantuvillakin alueilla on menestyksen eväitä, mutta ne ovat erilaisia kuin kasvukeskuksissa.

Paikalliset voima-

varat käyttöön

Pienillä teollisuuskeskuksilla tai maaseudulla mahdollisuudet kilpailla kasvukeskusten kanssa ovat olleet heikot, joten niillä on ollut vähäiset menestymismahdollisuudet tietoyhteiskunnassa, jossa menestys pohjautuu inhimilliseen pääomaan ja sen jalostamiseen. Katseltaa tulisikin kääntää entistä vahvemmin muihin paikallisiin resursseihin.

Yhtenä esimerkkinä paikallisesta kehittämisestä on Pohjois-Karjalassa sijaitsevan Pielisen Karjalan seutukunnan ja Nurmeksien kaupungin elinkeinostrategiat, joissa on luotettu paikallisiin vahvuuksiin luonnon resursseissa ja niiden jalostamisessa.

Keskiössä strategissa on

» **On muis-tettava, että taantuvillakin alueilla on menestyksen eväitä.**

paikallinen osaaminen, joka syntyy ammatillisesta koulutuksesta ja teollisesta perinteestä luonnon resurssien jalostamisessa.

MTT:n ja Karelia ammatti-korkeakoulun aluetalous-laskelmien mukaan elinkeinostrategioiden toteutuminen kääntäisi Nurmeksien ja sen lähialueiden työllisyystilanteen täysin uudelle uralle. Työllisyys voisi nousta vuonna 2016 samalle tasolle kuin se oli noin 20 vuotta sitten ennen taantumiskierteen alkamista 1990-luvun laman jälkeen. Tänä aikana Nurmeksesta hävisi noin 450 työpaikkaa.

Nurmeksien esimerkki osoittaa konkreettisesti, että aluekehittämisessä tulee rohkeasti tukeutua paikallisiin menestystekijöihin, jotka tietoyhteiskunnan perifeerisillä alueilla liittyvät edelleen luonnonresursseihin ja niiden jalostamiseen.

Merkitävässä osassa tällöin ovat paikalliset voimavarat ja osaaminen sekä näihin liittyvien suorien investointien tukeminen. Tärkeää on myös paikallisen osaamisen varmistaminen ammatillisista koulutusta ylläpitämällä.

OLLI LEHTONEN

LASSE OKKONEN

Lehtonen on MTT Taloustutkimuksen tutkija maaseutupolitiikan ryhmässä. Okkonen on Karelia ammattikorkeakoulun lehtori biotalouden keskuksessa.

Munataksi

Somerolaisen kananmunatuottajan **Mikko Välttilän** munataksi pysähtyi lauantaina Helsingin Puistolassa ja odotettu lasti jaettiin tilaajille. Asiakkaat arvostavat, että Vaahteramäen tilan kanat saavat ulkoilla vapaasti ja munia voi ostaa suoraan tuottajalta ennakkotilauksen perusteella.

Päivän kuva -ehdotuksia voi lähettää MT:n toimitukseen osoitteeseen lukijankuva@maaseuduntulevaisuus.fi. Julkaistusta kuvista maksetaan palkkio.

KOLUMNI: REA PELTOLA

Pienyrittäjän euro on korkeintaan 30 senttiä

Miten voi putkimiehen lasku olla sata euroa? Vuotavan putken korjaaminen kesti reilun tunnin.

Tuntipalkkahan on huikea! Yrittäjien laskutus on kummastelun kohteena monessa keskustelussa. Onhan se ymmärrettävää.

Tavallinen palkansaaja tietää hyvin kuukausipalkkansa. Palkasta vähennettävien verojen ja sosiaaliturvamaksujen osuudenkin moni muistaa.

Se usein unohtuu, että oma työnantaja maksaa tehdystä työstä paljon muitakin kuluja.

Tapaturmavakuutukset, eläkemaksut ja osa sairauslomien ja työttömyysvakuutustenkin kustannuksista menee työnantajalta. Sadan euron palkan päälle työnantaja maksaa viisikymmentä euroa jo pelkästään sosiaalikuluja ja lomarahoja.

Työnantaja kustantaa materiaalit, työtilat ja välineet, siivouksen, yrityksen kirjanpidon sekä palkanlaskemisen kustannukset.

Yrityksen varsinaisen tehtävän lisäksi myynnistä ja markkinoinnista aiheutuu kuluja. Isoissa yrityksissä kustannusten laskenta hallitaan. Pienten yritysten tilanne on toinen.

rea.peltola@maaseuduntulevaisuus.fi

Yksinyrittäjä ei aina itsekkään tiedä, mitä kuluja asiakkaan saamaan laskuun sisältyy. Satasen lasku ei välttämättä edes kata kuluja.

Sillä ihan ensimmäiseksi summasta kuoritaan verottajalle 10 tai 24 prosentin arvonlisävero.

Monimutkaisten laskelmien jälkeen alv:stä tilitetään osa saman tien, osa taas on jo maksettu hankintojen mukana.

Arvonlisäveron maksamisen jälkeen yrittäjä maksaa jäljelle jäävästä rahasta materiaalikulut. Yrittäjä maksaa myös auton ja liikkumisen kulut, jotka syntyvät työmaalle tultaessa.

Tämä osuus voi olla hyvinkin suuri.

Tarvikkeet maksavat. Ja maaseudullakin matkaan voi kulua puoli tuntia suuntaansa.

Kaupungissa ruuhkaisuus pidentää matkustusaikoja. Tunnin työ voi vaatia valmistautumisineen ja jälkioitoineen kolmen tunnin työpanoksen.

Yksinyrittäjän on maksettava oma tapaturmavakuutusensa, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut sekä auton ylläpito ja vakuutukset.

Yrittäjä maksaa työtilan vuokran tai korkokulut. Yrittäjä maksaa ajasta, joka

kuluu siivoamiseen ja kirjanpitoon ja työtehtävien suunnitteluun. Yrittäjä maksaa ajasta, joka kuluu markkinointiin.

Tavallinen neuvo yksinyrittäjälle on: Jos haluat tienata euron, sinun on hankittava yritykseen kaksi euroa. Se toinen euro menee palkan sivukuluihin.

Jos tarvitkeiden, matkakulujen tai markkinointityön osuus on suuri, kolmekaani euroa ei riitä mihinkään. Yrittäjän täytyy myös kustantaa itselleen sairausloman ajaksi lomittajaa.

Moni yrittäjä tekee jotta sairanaakin. Lomittajaan ei ole varaa.

Asiakkaita ei voi jättää ilman palvelua, tai lomalta palatessa asiakkaita ei enää ole.

Lomallakin on maksettava vuokraa ja syötävä, mutta yritys tuottaa rahaa vain silloin, kun työtäkin tehdään.

Kesälomista tai talvilomista moni vain haaveilee. Jos lomaa voi pitää, muina aikoina täytyy tehdä pitempää päivää.

Jos hyvin käy, satasesta on tarvikkeiden ja alvn jälkeen vielä jäljellä 30 euroa, mutta se on jaettava monelle tunnille.

On tavallista, että yrittäjän tuntipalkka

on reilusti alle kymmenen euroa tunnilla. Kaikki eivät uskalla edes laskea tuntipalkkaansa.

Tästä rahasta maksetaan tietenkin tulovero.

Maatalousyrittäjien tuntipalkka on usein vain pari euroa. Moni maatalousyritys tuottaa selvää tappiota.

Rakennuksiin, koneisiin ja peltoon on investoitu paljon rahaa, mutta tulot on käytetty jo, kun lannoite-, polttoaine- ja rehukustannukset on maksettu.

Investoinneille ei tule korkoa, työlle ei kerry tuntipalkkaa. Yritys saattaa pysyä pystyssä, koska yrittäjä tai hänen puolisonsa käy myös palkkatöissä.

Palkkatyöillä siis rahoitetaan yritys-

toimintaa.

Ei ihme, että suomalaiset eivät halua yrittäjäksi. Tarvittaisiin asiantuntevaa neuvontaa, jotta edes hinnoittelu onnistuisi.

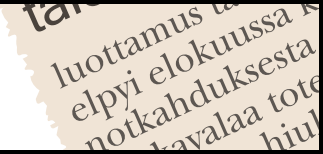
Pienyrittäjän kannattaisi ehkä eritellä laskunsa eläinlääkärin tavoin.

Jokainen toimenpide hinnoitellaan. Laskuun jyvitetään näkyviin osa yleis-

kuluista.

Silloin asiakas tietää, mistä hän maksaa. Ja yrittäjä tietää, pitääkö hintaa nostaa.

LEHTIKATSAUS

Rahat eivät enää riitä

Keskisuomalainen muis-tuttaa, että joka kolmannelle suomalaisella on vaikeuksia selvitä paikollisista menoistaan. ”Viime viikolla julkaistu tutki-mus kertoo sen, minkä monet ko-kevat jo henkilökohtaisesti: rahat riittävät vain hädin tuskin. Joka viidennellä rahat ovat niin tiu-kalla, että elintärkeitä hankinto-ja on pakko jättää tekemättä. Joka kymmenettä uhkaa nälkä.

Synkät luvut käyvät ilmi Ter-veyden ja hyvinvoinnin laitoksen alueellisesta terveys- ja hyvin-vointitutkimuksesta.”

”Vain harvoilla on varaa kulut-taa yli sen, mikä on välttämätön-tä. Samalla kauppa ja kotimainen tuotanto kituuttavat. Työpaikkoja katoaa ja kierre syvenee.

Työstä on tullut korostetusti yhteiskunnallinen vedenjakaja. Työssä olevien ja työttömien välille on revennyt elintasokuilu.

Kaikkein tiukimmalla ovat per-

heet, joissa joudutaan pärjää-mään peruspäivärahalla. Taantuma selittää muutosta, mutta tilanteeseen voidaan puuttua poliittisella ohjauksella. Nyt olisi sen aika.”

Hallitus joutuu kovaan paikkaan

Ilta-Sanomien mielestä Alexander Stubb (kok.) hallitus joutuu kovaan testiin ensi perjantaina eduskunnan välikysymysäänestyksessä. ”Välikysymysäänestyksestä tu-lee tiukempi kuin vuosikymme-niin. Hallituspuolueiden edus-kuntaryhmien piisikuri joutuvat huolehtimaan siitä, etteivät omat napinpainajat lintsaa ää-nestyksestä ainakaan opposition kansanedustajia aherkemmin.

Hallitus on kaatunut välikysy-mykseen viimeksi vuonna 1958.”

”Stubb on tähän saakka pitä-nyt ennen aikaisten vaalien vaa-timista vastuuttomana. Tuskin tämä kestävyyslajien mies on niin nopealiikkeinen, että vas-tuullisuus ja vastuuttomuus oli-sivat hänen ajattelussaan äkkiä vaihtaneet paikkaa.”

”Hallitus haluaa jatkaa, vaik-kei se tiedä, mitä alkaisi isona tehdä.”